VI. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM. ARA 30 FILLER. 1956. JANUÁR 4.

TANULNI! TANULNI! TANULNI!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

Példát vehetsz róla

Sokan, ha betegek és ágyba kerülnek, úgy képzelik, csak aludni lehet, pihenni és újra aludni. Nem így vélekedik erről Béres Éva, másodéves külkerszakos hallgató:

— Sajnos ebben a tanévben sokat hiányoztam. Betegségem miatt, de ezt az időt is igyekeztem kihasználni. Átolvastam a tanulmányi anyagot és társaim segítségével igyekeztem pótolni a hiányzottakat.

Így aztán nem csoda, hogy sikerült Évának —, az orosz jeles beszámoló után — párttörténetből is jelesre vizsgázni. Azt kérdezzük meg, hogyan érte el a jelest?

— Az előadásjegyzeteket lemásoltam, mindenekelőtt pedig elolvastam a kötelező irodalmat, s a kiadott jegyzeteket. Szerintem a legfontosabb az anyag ésszerű csoportosítása és a leglényegesebb részek kiválasztása.

— Ki segített a felkészülésben?

— A csoport, s a DISZ-vezetők.

Ezenkívül eljártam konzultációra, ahol tanáraim megmagyarázták azt, amit nem értettem.

— Nem féltél a vizsgától?

— Dehogynem! Sőt két fiút be is engedtem magam előtt —, és csak utána szántam rá magam, hogy vizsgázzak.

De most már — a vizsga után néhány órával, vidáman mosolyog, s a jövőt — a jelesrendűség elérését — is rózsásabb színben látja.

Jelesre vizsgázott

„Tanuljunk jobban, mint az egyetemi átlag, táncolunk jobban, mint az országos átlag."

Ezzel a felhívással fordult a tanév elején a DISZ kultúrosztálya a tánckar, és a zenekar tagjaihoz. Most dől el, mennyire tartották be a fiatalok az elhatározást.

Nagy Sándor — negyedéves iparszakos hallgató —, a zenekar hegedűse, szerény, csendes, jótanuló fiú. A vonó s a kották olvasása mellett kiválóan ért a tanuláshoz is.

— Nincs semmi titka annak, hogy az első vizsgám ötösre sikerült —, kezdte Sanyi —, a vizsga után — egész évben tanultam, és felkészültem minden gyakorlatra. Önbizalmat adott az is, hogy jól sikerültek az évközi dolgozataim.

Szeretnénk néhány szót hallani a vizsgáról is.

— Be kell vallani, elég nehéz volt. Ugyanis két részből állt a vizsga, mérlegelemzésből és könyvvitelből. De csak tanulni kell...

Tudom, nehéz „kész receptet" adni a vizsgákra való felkészüléshez, de mégis érdekel, hogy tanult Nagy elvtárs.

— Mint említettem, egész évben folyamatosan tanultam. Most, a vizsgaidőszakban ismételten „átvettem" az anyagot, majd Lakos Balázzsal együtt újra megbeszéltük. Az eredmény nem is maradt el, mindketten jelesre vizsgáztunk.

— Tudod teljesíteni a vállalt egyetemi átlag feletti eredményt?

— A magam részéről szeretnék jelesrendűen végezni, ebben a félévben is.

Kívánjuk, hogy sikerüljön!

A vizsgázókról:

A Nyelvi Intézet vezetőjének nyilatkozata

Az általános közgazdasági kar hallgatói általában jó kedvvel tanulják az orosz nyelvet, egyes csoportok példamutatóan. A félévi átlag a csoportok zöménél 3,5 felett van, de több csoport 4-en felüli átlagot ért el. A haladó csoportok minden évfolyamon igen jó eredményt értek el. Oroszról magyarra szinte hibátlanul fordítanak már a másodévesek is. A kezdő csoportok viszont nehézségekkel küzdenek, a heti két óra nekik nagyon kevés. Ezért ajánlatos, hogy záróvizsgájuk után fakultatív tárgyként vegyék fel az orosz nyelvet. Dicséretet érdemelnek ezen a karon a munkás—paraszt származású hallgatók. Átlaguk vagy ugyanolyan, mint az egész csoporté, vagy még jobb. A múltban nem volt így minden karon, s ma sincs így. A IV. éves pol.-gazd. csoportokban az év elején mutatkozott némi kedvetlenség, de a félév végére ezek a csoportok is összeszedték magukat.

A III. éves haladó polgazd. csoport tagjai a félév végén orosznyelvű kis előadást tartottak, s a II. félévben a tananyagon kívül rendszeresen akarják olvasni a Pravdát és a Krokodilt.

Ipari kar

Az ipari kar (ipar és statisztika szak) I. félévi orosz-vizsgáinak adatai közepes eredményt tükröznek (ipar szak: 3,17, stat.: 3,23, kari átlag 3,20).

A leggyengébb eredményt az ipar szak kezdő csoportjai érték el (II/1 2,6 III/6 2,4 III/7 2,2), itt az átlag 3 alatt maradt. Az I. évfolyamon valamivel jobb az átlag. Az I/4-es szeminárium hallgatói átlag 3,68 eredményt értek el, elégtelen nincs. Viszont gyengén dolgozott az I/3-as szeminárium, 2,73-as átlaggal végzett. Hanyag tanulásukat súlyosbította, hogy az órákon fegyelmezetlenül viselkedtek. A szakérettségis és technikumos hallgatóknak a jövőben jobban igénybe kell venniök a tanszék segítségét (konzultációk), de elsősorban maguknak kell jobb munkát végezniök.

A haladó csoportok lényegesen jobb eredményt értek el. Egy csoport kivételével mindenütt 3 fölött van az átlag, bár sehol sem éri el a 4-et. A haladó csoportok azonban a heti 2 órás oktatás követelményeinek még nem tesznek kellően eleget. Ilyen kevés óraszámmal az önálló szövegolvasást csak az egyéni munka fokozásával lehet elérni. Ezért a Nyelvi Intézet a jövő félévben változtat az órák felépítésén és elsősorban szövegolvasással foglalkoztatja a hallgatókat.

Kereskedelmi kar

A külker. szak 177 orosz nyelvet tanuló hallgatója (I.—IV. évf.) közül mindössze két III. éves hallgató — de ők is csak hosszantartó betegség miatt — nem kaptak osztályzatot. Elégtelen osztályzat nincs. A hallgatók általában szorgalmasan és lelkiismeretesen dolgoztak. A csoportok eredménye általában 4-es átlagon felül van. Sok hallgató olvas a kötelező anyagon kívül saját szorgalmából orosznyelvű napilapokat, folyóiratokat. Ez mutatja a hallgatók komoly érdeklődését. A külker. szak félévi átlageredménye 4,08.

Melléknyelvi csoportok

A német, francia és angol nyelvet heti 4, illetve heti 3 órában tanulja az első két évfolyam. Az új háromnyelvű egységes jegyzet alkalmazása lendületet adott a nyelvtanulásnak. Az I. évfolyam német átlaga 3,8, francia 4,25, angol 3,70. A II. évfolyamon, ahol csak heti 3 órában tanulták a nyelvet, az eredmény valamivel gyengébb. Reméljük, hogy a következő félévben, amikor az oktatás heti 4 óra lesz, javul majd az eredmény. I. évf. átlaga: 4,13, II. évf. 3,81. A III. évfolyamon ki kell emelni a francia csoportot, amely különösen kedveli az irodalmat és a német csoportot, amely nagyon bíztatóan fejlődik. III. évf. átlaga: 4,04. A IV. évfolyam érti talán legjobban, hogy milyen fontos számukra a nyelv. Ezt mutatják eredményeik, a 4,4, 4,8 és 4,7 tizedes csoport átlagok.

A belkereskedelmi szakon

a haladó csoportok eredménye (3,6) kielégítő volt. Ez a folyamatos tanulás következménye, szívesen foglalkoztak a tárggyal. A hallgatók többsége szépen fordít, tudatosan bővíti ismereteit, méltán örülhetnek az elért eredménynek. A III. évfolyamon a szakérettségit tett hallgatók tanulmányi átlaga magasabb az évfolyam átlagánál. Dicséretet jelent számukra és bíztatást az utolsó félévi vizsga előtti még jobb próbatételre.

A hallgatók 20 százaléka dolgozik még csak így. A középhaladó és kezdő szemináriumok tanulmányi átlaga 3—2,5 között mozog, az I. évfolyamon valamivel jobb. Ez nem kielégítő. Ennek oka részben az, hogy néhány hanyag, felelőtlen hallgató lehúzza csoportját. Másokban nincs meg a több-tudás megszerzésének vágya. Jobb eredményről fogunk beszámolhatni akkor, ha még több hallgató fogja forgatni saját szótárát és fokozott érdeklődéssel fog a szovjet szakfolyóiratok és szakirodalom felé fordulni.

TUDOD-E, HOGY ...

... a Moszkvai Állami Egyetem fennállása óta 85 000 szakembert képzett ki, közülük körülbelül 45 000-t a szovjet hatalom éveiben.

✶

... jelenleg az egyetem tizenkét fakultásán több mint 22 000 diák tanul, akik 59 nemzetiségből tevődnek össze. A 22 000 hallgató közül 5500-an a levelező tagozaton tanulnak.

✶

Az Egyetem Tudományos Gorkij Könyvtára az ország egyik legrégibb könyvtára. A szovjet hatalom évei alatt a könyvtár könyvállománya csaknem tizszeresére emelkedett. Jelenleg körülbelül 5 millió kötetet számlál. Az egyetemen 45 ovasótermet nyitottak meg, összesen 1900 férőhellyel. A könyvtár 1954-ben 339 172 könyvet adott ki az olvasóknak.

✶

A Moszkvai Egyetem nemzetközi kapcsolatai állandóan bővülnek. Az egyetemet egy év alatt körülbelül 700 küldöttség látogatta meg, közülük több mint 60 külföldi országból. Az egyetem professzorai a háború utáni években több mint 20 nemzetközi kongresszuson vettek részt s ott előadásokat és beszédeket tartottak.

✶

Visszatértek Moszkvába a Lomonoszov Egyetem tudományos expedíciójának részvevői. Harminc expedíció végzett az idén különböző tárgyú kutatásokat. Több mint 1000 tudós, aspiráns és természettudományi szakos hallgató vett részt az expedíciók munkájában.

Jelentős eredményekkel büszkélkedhetnek a Kazahsztánban és a Kaukázusban járt földtani expedíciók. Több fontos ásványkincs — mangán, molibdén, ón és más ércek — lelőhelyeit tárták fel.

1956 ELÉ!

Tervezünk:
sokszor csak a szemnek,
de tervezünk az agynak,
s a bőr alatt futó inaknak
új s furcsább
komolyabb munkát.

Álmodunk:
A régi sorokhoz újat álmodunk
emberi sors ez ezredek óta.

Várunk:
Izzó szemmel lessük
az órák lengő ingáját,
s várjuk érik-e a mag,
nyílik-e nárcisz?
De mit várhatsz, ha nem vetettél?

Hiába álmodsz,
Terved elillan, mint papír,
mit sáros utcákon kerget a szél,
ha a serpenyőre nem teszed
az agyad, a szíved s a tetteket.

Tóth László

Tudományos diákpályázatok jutalmazása

Egyetemünk hallgatói nagy izgalommal várta a tudományos diákpályázatok jutalmazását. December 20—21-ére megérett a szorgalom, az önálló tudományos munka gyümölcse, — kihirdették az eredményeket. Államunk több mint húszezer forintot fordított egyetemünk pályázóinak jutalmazására.

Ezer forintos akadémiai díjat kaptak: *Pálinkás László* IV/polgazd. és *Zoltai Imre* IV/földrajz szakos hallgatók. *Gulyás József, László Albert* és *Tamás József* IV. éves külkeresek, együttesen kaptak kétezer forintos akadémiai díjat. Ugyancsak 500—500 forintos díjat kaptak *Mihalik István, Grólmusz Vince* és *Ballai László* IV/polgazd., *Kövesi Tibor* III/polgazd., *Szabó Sándor* és *Varga Ernő* IV/pénzügyszakos hallgatók.

Ezenkívül 35 hallgatót 300-tól 600 forintig egyetemi díjjal jutalmaztak.

A legeredményesebben a kereskedelmi kar hallgatói dolgoztak. De nem sokkal maradtak el az általános közgazdasági kar hallgatói sem.

A hagyományokhoz híven a gazdaságföldrajz szak lett az első. Itt 16 pályázatot adtak be a hallgatók, közülük 14-et jutalmaztak. Második a külkereskedelmi szak lett 8 pályázattal.

A pályázatok szép eredménnyel zárultak, mégis hiányolható, hogy kevés nő hallgató vett részt ebben a nemes vetélkedésben. Hiba volt még, hogy a pályázó hallgatók többsége negyedéves, s alig akadt néhány harmadéves köztük. Jó lenne, ha az egyetemünk életében ilyen jelentős eseménynek az egyetem vezetői újra nyilvánosságot biztosítanának, hiszen az elmúlt években erre mindig sor került.

Számadások idején

Minden rossznak van jó oldala. Ezt onnan tudom, hogy tovább aludhatok, és ez kétségtelenül jó, mert melyik diák nem szeret aludni. Köztudomású, hogy a diákok egyik ismertetőjele, hogy nem szeretnek korán lefeküdni, de nem is szeretnek korán kelni. (Tisztelet a kivételnek).

A villamoson

De nemcsak a késői felkelés, ami mássá teszi a vizsgaidőszakot. Van egyéb különös ismertetőjele is. Ilyen különbség például az is, hogy a trolin nem könyökölnek olyan sokan az oldaladba, mint megszoktad, sőt a 49-esen már elolvashatod a plakátokat is, mert nem kell a lépcsőn kapaszkodnod.

Egyszóval, nem is olyan rossz a vizsgaidőszak, csak egy szépséghibája van; ugyanis ilyenkor kell vizsgázni.

Alig lézeng valaki az épület előtt, és ez már valahogy

csend s nyugalom.

Amikor belépsz a kapun, nem kell rohannod a ruhatárba, vagy az előadóba, mint máskor. Nem törődik veled senki. Úgy érzed magad, mint akit a folyó közepén kidobnak a csónakból, és otthagynak. Vagy kiúszol, vagy nem. Vagy levizsgázol, vagy nem.

A lépcsőházban és a folyósókon is egyre jobban érezhető ez a „vihar" előtti hangulat.

Az ajtók előtt

A folyósó végén diákok cigarettáznak, sétálgatnak, tisztelettel néznek az ajtóra, és talán huszadszor olvassák el rajta a kis táblát. „Marxizmus—Leninizmus Tanszék". Megállunk és figyeljük őket. Mi még nem vizsgázunk. Ők igen.

Lenyomódik a kilincs és a következő vizsgázó hősiesen veszi át, mosolyogva tűnik el az ajtó mögött. „Igen, a Lacinak mindig hajókötél idegei voltak" — jegyzik meg.

Na, veled mi volt? Hogy mentél le? Kérdezik a kijövőtől. Jóra. Hangzik a nyugodt válasz. Nyugtalan kérdések és nyugodt válaszok. Szorongás, és belenyugvás a változtathatatlanba. Ez jellemzi az általános képet, az ajtók előtt.

A folyósón, a lépcsőházba, lépten-nyomon ezt hallom: hogy mentél le, mikor vizsgázol? És milyen szívbemarkolóak ezek a szavak egyszerre, különösen akkor, ha a saját vizsgáidra gondolsz.

A nagy változás

Itt valami van a levegőben. Valami, ami mostanáig nem volt, ami mindent átjár, átformál, különösen a diákokat. Milyen tisztelettel tudsz nézni egy kilincset. Milyen hatással van rád egy-egy index, egy-egy dátum, vagy anyagrész, amit az évközben észre sem vettél. Lehet — hogy talán ezért? Lehet.

Más a könyvtár is, mint néhány nappal ezelőtt. Kevesebben vannak és lázasan tanulnak, készülnek. A mai diák más, mint a tegnapi, öntudatosabb, komolyabb szorgalmasabb.

Milyen más a hangulat a menzán is. Nem hallod most a legújabb filmek kritikáit, nem dudolják a legújabb táncszámokat. Nem harcolnak a székekért, és nem olyan türelmetlenek, mint hetekkel ezelőtt. A menza dolgozói is másképpen néznek ránk, de a ruhatárban, s a büfében is. Itt is uralkodik a vizsgák tisztelt és nagyrabecsült szelleme.

Valóban, ez nem olyan hétköznapi időszak. Félév munkájáról adunk számot, ezekben a napokban. — Vizsgázunk.

Z. J.

Világifjúsági hírek

Ötven Irakban tanuló transzjordániai fiatalt minden hivatalos magyarázat nélkül kiutasítottak. Ez az esemény nagy nehézséget jelent a fiataloknak. Tanulmányaikat hazájukban nem tudják befejezni, mivel Irakban nincsenek felsőoktatási intézmények.

✶

A prágai, varsói, zágrábi és bukaresti egyetemek röplabda-csapatai Prágában röplabda tornán vettek részt. Az első helyezést a csehek szerezték meg. Minden valószínűség szerint a versenyt jövőre is megismétlik több csapat részvételével.

✶

A Norvég Diákok Nemzeti Szövetsége tavaly egy bizottságot alakított, amelyet megbíztak, hogy dolgozza ki, milyen alapelvek szerint részesítse az állam anyagi segítségben a diákokat. A javaslatot a nemzeti diákszövetség végrehajtó bizottságának ülésén tárgyalják meg.

Vizsgáznak a külkeresek

Ki merné tagadni, hogy a diák életében a legérdekesebb esemény, a vizsga. Mert bármilyen sokat vizsgázott valaki, egy új vizsga mindig izgalmas, és érdekes. Sikerült megtudnunk, hogy a IV-es belkereseknek folyik az elővizsgájuk. Sok vizsgát átélt, tapasztalt felsőévesek állnak és beszélgetnek a Kereskedelmi Gazdaságtan tanszék előtt. És hogy érdekes esemény a vizsga, még nekik is, mi sem bizonyítja jobban, hogy ők is a vizsgáról beszélgetnek. Kissé izgatottan, és talán szorongva is. Sok érdekeset lehet ilyenkor hallani a vizsgákról, de mi bentről akarjuk látni, hallani a vizsgázókat.

★

Belépünk a terembe. Ünnepélyes, tiszteletetparancsoló csend fogad. Aki belép ide, az önkénytelenül halkabban beszél, még akkor is, ha nem vizsgázó, ha az, akkor különösen. A vizsgáztató tanár elvtárs hellyel kínál. Leülünk. Így ‚kívülről' nem is olyan félelmetes a vizsga. Nem, sokáig tűnődhetünk ezen, mert nyílik az ajtó. Új vizsgázó érkezik.

A legizgalmasabb pillanat: Németh József húzza a tételt

★

Következik a legizgalmasabb pillanat: a tétel húzás. Mosolyogva nyújtja át *Polgár* elvtárs a tételeket. *Németh József* vizsgázó elődünk kevésbé mosolyogva húzza tételét, — balkézzel, mert ő egy babonás belkeres. Majd megnézi a balkézzel húzott tételt, most már a jobbszemével is. Kicsit megáll, gondolkodik, nézi, „megemészti" a kérdést. — Ránéz társaira, leül, maga elé teszi a kérdést, és gyorsan jegyezni kezd.

Jelenleg *László Jenő* elvtárs vizsgázik, érdekes nézni vizsgáját. A vizsgáztató *Polgár* elvtárs arcáról leolvasható a felelet helyessége, vagy helytelensége. Biztatóan bólint a helyes feleleteknél. S ez a bólintás milyen sokat jelent a felelőnek. Tudja, hogy „jó úton halad". Majd egy alig észrevehető „felhő" jelenik meg *Polgár* elvtárs homlokán. A felelő észreveszi, mégegyszer átgondolja, s helyesen mondja az anyagot. Polgár elvtárs arcán pedig ismét megjelenik a biztató mosoly.

★

A felelet végén egy-egy kérdést ad a vizsgázónak. Tisztán akarja látni tájékozottságát, felkészültségét.

Befejeződött a vizsga. *Polgár* elvtárs értékeli a feleletet. „*László* elvtárs az elvi problémáknál voltak árnyalati hibák" — mondja.

Barátilag megbeszélik a feleletet, erényeit és hibáit, végül megállapodnak abban, hogy *László* elvtárs jó osztályzatot kap. *László* elvtárs beleegyezően bólint.

A negyedikes belkeresek jól vizsgáznak. *Polgár* elvtárs elégedett. Búcsúzásul jó vizsgát, és ami ebből következik, jó munkát kívánunk, a kereskedelem szakembereinek.

Zelenák József

László Jenő negyedéves hallgató vizsgázik

EMLÉKEZZÜNK

1918. december 29-én alakult a Kommunista Ifjúmunkások Magyarországi Szövetsége, mely a Horthy-fasizmus ideje alatt maga köré gyűjtötte a magyar ifjúság legjobbjait, s vezette őket az elnyomás elleni harcban. A tanácsköztársaság idején segítette a Kommunisták Magyarországi Pártját az építőmunkában és az intervenció elleni harcban.

Amikor a tanácsköztársaság bukása után a párt illegalitásba vonult, a KIMSZ is a „föld alatt" szervezte tovább az ifjúságot. S a párt akcióiban mindig meg lehetett találni a KIMSZ fiatalokat. A KIMSZ soraiban sok olyan ifjúmunkás nevelkedett, akik még ma is a párt hű harcosai. Köztük Réti László elvtárs, aki a KIMSZ titkára is volt, Vas Zoltán, Kende István elvtársak stb.

A Kommunista Ifjúmunkás Szövetség nemcsak a munkásfiatalokat, hanem az értelmiségieket és a parasztfiatalokat is bevonta munkájába. Erről tanúskodik, hogy a legtöbb parasztfiatal részt vett az aratósztrájkokban. Később, a háború éveiben, igen sok fiatal csatlakozott a partizánmozgalomhoz.

Az egyetemisták körében is nagy népszerűségre tett szert a KIMSZ. Bevonta a fiatal értelmiségieket az agitációs- és propagandamunkába.

Az illegalitás éveiben — a KIMSZ is igyekezett kihasználni a legális szervezeteket, hogy propagandamunkát végezzen az ifjúság között.

Amikor Horthyék Magyarországot belevitték a második világháborúba, a KIMSZ ismét megkezdte munkáját az ifjúság körében. Leleplezte Horthyék kétkulacsos politikáját. Az üzemekben segítette a sztrájkok megszervezését, a háború ellenes hangulatot felhasználva, mutatta meg az ifjúságnak, hogy Magyarországot ez a háború a pusztulásba dönti. Az ellenállás éveiben röplapokat terjesztett, plakátragasztó csapatokat szervezett és az üzemekben szabotázsok végrehajtásában segített a pártnak.

1944. március 19-én, a németek bevonulása után, a párt a partizánmozgalom megszervezésére adta ki a jelszót. Ebben a munkában is élen járt a KIMSZ. A fővárosban sok szabotázs-akciót hajtott végre a német fasiszták ellen, amely akadályozta zavartalan munkájukat.

A fasizmus elleni harcban, az illegalitás éveiben Lőwy Sándor elvtárs, aki a KIMSZ titkára volt, Ságvári Endre elvtárs és még sok más ifjú kommunista, életét áldozta a szabadságért, a magyar népért, a mi szebb életünkért.

Ha fiatalabbak volnánk, hazajönnénk

Régen történt, de el kell mondanom, hogy tanuljanak belőle azok az emberek, akik talán még hisznek az úgynevezett „új világba" vándorolt emberek kiváló életében.

Az anyák *lausanne-i világkongresszusán* részt vett kanadai küldöttség néhány magyar származású tagja, akik régen kivándoroltak *Kanadába*, az MNDSZ meghívására hazánkban meglátogatták az *Országos Béketanácsot* és elbeszélgettek a magyar békemozgalom néhány vezetőjével.

Elmondották, hogy mi valósult meg számukra a „könnyű meggazdagodás", a „milliomossá válás" legendáiából, ami annak idején 20—30 éve sok ezer kivándorolt magyarral együtt őket is az „új világba" csábította.

Mrs. Kardos, vagy ahogy az „*óhazában*" neveznék: *Kardos Lászlóné* négygyermekes anya a következőket mondotta: „*Férjem egy 2000 munkást foglalkoztató mezőgazdasági gépgyárban dolgozott. Néhány hónapja a gyár minden 35 éven felüli munkást elbocsátott, köztük férjemet is. Férjem nem tudott elhelyezkedni, mint ahogy a 35 évnél idősebb munkanélküliek igen nehezen kaphatnak állandó munkát Kanadában. Kénytelen alkalmi munkával foglalkozni, s ebből a keresetből tengetjük mi is életünket. Gyermekeim sem tudnak bennünket segíteni, elég nekik a saját gondjuk.*"

Kemenesék 1926-ban vándoroltak ki *Szegvárról*. *Kemenes* néni hat gyermek anyja. Két fia hősi halált halt a második világháborúban a németek elleni harcban. Sok éven át nehéz munkával a családnak sikerült összekuporgatni annyit, hogy 1944-ben kis farmot vásároltak.

— *Igen jó termésünk lett volna* — mondta — *azonban ennek csak negyedét takaríthattuk be, a többi ott rohadt el a földeken. Alacsony volt a búza ára így is. A jó termés még jobban letörné a búza árát. Ezért elrendelték, hogy a termés 25 százalékát takaríthatjuk csak be, a fennmaradó résznek pedig kifizették a 10 százalékát —, de még így is jobban jártunk, mintha betakarítottuk volna az egész termést. Hiszen a betakarított mennyiséget is nagyon nehezen tudjuk értékesíteni.*

Meglepődött *Kemenes* néni, amikor szülőfaluját meglátogatva meghallotta, hogy államunk milyen hatalmas összeggel segíti a mezőgazdaság fejlesztését, de meglepődtek *Kemenes* néni földijei is, amikor meghallották beszámolóját a *kanadai* kis farmerek helyzetéről.

Horváthné, a Kanadába kivándorolt magyar D. P.-k tevékenységéről beszélt. A magyar D. P.-k (Displaced Person) a *Magyarországról* elmenekült nyilasok, horthysta tisztek és hozzájuk hasonló söpredék. 1947—1948 után érkeztek *Kanadába*. „Ezt az aljas népséget — mondta *Horváthné* — nem vesszük be szervezeteinkbe a magyar egyesületekbe vagy klubokba. Ezért bosszúból tömegesen jelentenek fel bennünket a rendőrségen, hogy „kommunista felforgató tevékenységet fejtünk ki". Hogy mit dolgoznak ezek? — válaszolta egy kérdésre — a nehéz munkához bizony nincs sok kedvük. A nők közül a fiatalabbak „elhelyezkedtek" a nagyobb városokba, tengerparti kikötőkbe, a nyilvános házakba, lebujokba. A férfiak között sok az alkalmi munkás, de még több a munkanélküli, akik a legaljasabb dolgokra is vállalkoznak a sztrájktöréstől a rendőrségi besúgásig."

Ha fiatalabbak lennénk, bizony nem sokat gondolkodnánk a hazajövetelen — mondták búcsúzóul.

—*i*—

A barátság jegyében

A DISZ Központi Vezetőség Egyetemi Osztályának megbízásából egyetemünkön tanuló két külföldi hallgatóval *Debrecenbe* utaztam, hogy a *Debreceni Mezőgazdasági Akadémia* már-már hagyományossá váló baráti találkozóján részt vegyek.

Az akadémián az utóbbi két évben már másodízben rendeztek ilyen találkozót. A *Mezőgazdasági Akadémia* hallgatói nagyon érdeklődnek a külföldi fiatalok életéről, hazájukról. A DISZ-szervezet ennek az érdeklődésnek tett eleget, amikor tavaly meghívott két koreai diákot a veszprémi egyetemről. Ez a találkozó emlékezetes volt. A hallgatók kívánságára a DISZ-szervezet újból megrendezte a baráti találkozót ebben az évben is.

Egyetemünkön tanuló *Natalia Floku* és *Taher Abdel Basit* görög, illetve szudáni hallgatónk örömmel vállalkoztak, hogy elbeszélgessenek a debreceni fiatalokkal.

A gépkocsink, sajnos, a rossz út miatt későn érkezett az akadémiára. De a fiatalok hamarosan összeverődtek, s nagy örömmel fogadták a vendégeket. A DISZ-titkár üdvözlése után minden vendég egy csokor virágot és emlékül egy debreceni csikóbőrös kulacsot kapott. Az est egy igazi baráti találkozó volt. A „házigazdák" egymás után tették fel a kérdést a két vendégnek, *Márkus Vera* kiváló tolmácsunk, egyetemünk III. éves iparszakos hallgatója alig győzte fordítani egyszer franciára, majd angolra.

Minden érdekelte a mezőgazdászokat, a szudáni fiatalok élete, a görög nép szabadságharca, népszokásaik. Szudán mezőgazdasági termékei és nem kevésbé a két egyetemistánk élete. Hogyan érzik magukat Budapesten? — és ki győzné felsorolni azt a sok kérdést. Legnagyobb derültséget az váltotta ki, amikor *Taher* barátunk elmondta, hogy *Szudánban* a férfiak, ha módjukban áll, négy nőt is feleségül vehetnek — valaki megjegyezte *„ez igen"* — erre ezt válaszolta: — *„meggondolandó, mert mindenért fizetni kell."*

A beszélgetések után ceruzával és naptárral, emlékkönyvvel, vagy éppen tankönyvvel a kézben, körülvették a két kedves vendéget és megkezdődött az autogramkérések özöne. A két diákunk szívesen írogatta nevét barátaink kívánságára. Igen, barátoknak, mert ez a három és fél óra elegendő volt ahhoz, hogy nemcsak papírra, hanem a *Mezőgazdasági Akadémia* diákjainak szívébe is beírják nevük mellé az egész világ békeszerető ifjúságának barátságát.

Szávai Imre
Ipar III/5.

HÍREK

A Brazíliai Földrajzi és Statisztikai Intézet adatokat tett közzé, amelyek Brazília szociális és kulturális elmaradottságára vetnek fényt. 1930-ban 1 007 040 személy született Brazíliában, akiknek mindössze 18,7 százaléka végezte el az általános iskolát, 3,3 százaléka a „gimnáziumot" (14 éves korig!), 1,5 százaléka a „kollégiumi kurzust", amely a középiskola felső tagozatát képezi, s 17 éves korig oktat. Az egyetemet pedig csak 1,3 százaléka végezte el. A községek 24,5 százalékának nincs orvosa.

*

A *Német Demokratikus Köztársaságból* körülbelül ezer diák tanul a Szovjetunióban, s a szomszédos országokban. Viszonzásul az NDK-ban ma 20 országból, — többi között *Kínából, Koreából, Vietnamból, Lengyelországból, Bulgáriából, Csehszlovákiából, Magyarországról* — hétszáz diák tanul a különféle egyetemeken, főiskolákon.

*

A párizsi *Sorbonne* egyetemen német nyelvet, irodalmat és történelmet tanuló francia diákok látogatták meg a berlini *Humboldt* egyetemet és a lipcsei *Karl Marx* egyetemet. A küldöttséget főleg a mai német irodalom és a színházi világ legújabb eredményei érdekelték.

HÁROM HÓNAP A VILÁG TETEJÉN

Nemrégiben haladó angol és amerikai újságírók egy csoportja látogatott el Kínából Tibetbe. Utazásukat és tibeti tartózkodásukat színes, érdekfeszítő riportsorozatban írták meg, melyek egyes nagy nyugati lapokban is megjelentek. A következőkben folytatásokban közöljük riportjaik egy részét.

I.

AZ UTAZÁS

A világ egyetlen műútjáról sem lehet elmondani, hogy olyan, minden szempontból, változatos vidéken vezetne keresztül, mint a Sikang-Tibet közötti nemrégen épült műút. Utunk Szecsuang tartomány gazdag vidékén kezdődik, ahol ezer ember él négyzetmérföldenkint. Az emberek olyan tömegben közlekednek az országúton, mintha valamelyik nagyváros utcáin járnának. Ezt azonban nagyon hamar hatalmas legelők váltják fel, ahol gyakran napokig lehet autózni, amig egy-egy lakott helyet találunk. Egy-egy magányos lovas, vagy kunyhó a láthatáron ez az egyetlen esemény. Ezen a területen a műút felemelkedik a normális magasságból a világ legmagasabb fennsíkjára, melynek átlagos magassága 3000 méter a tenger szintje felett, és amelyből magas, hófedte csúcsok emelkednek ki. Az út a kínai földről, ahol gyors ütemben folyik a szocializmus építése, olyan területekre vezet, melyeken a tibeti nép sokkal fejletlenebb ősi termelési viszonyok között élt. Ez az út azonban nemcsak összekötő kapocsként szolgál Tibet és Kína más területei között, hanem a haladás útját is jelenti, a tibeti nép számára.

Az út kiinduló pontja Kínában Ya-An városka. Innen indulnak a teherautó oszlopok Tibet felé iparcikkekkel megrakva és hozzák vissza a Tibetben termelt árukat. A forgalom terjedelme ma négy és félszer akkora, mint a műút megépítése előtt. Láttunk ebben a városkában egy nagy teacsomagolót, ahol több mint 200 munkás dolgozik. Itt szárítják és csomagolják a tibeti piacra irányuló teát, láttunk raktárakat, ahol húskonzervek, hentesáruk vártak elszállításra. Az állami kereskedelmi társaságok raktáraiban csingteh-csengből való porcellán edényeket láttunk, melyek igen keresettek Tibetben és a legutóbbi évekig csak a gazdagok számára volt elérhető, ma azonban az ára sokkal alacsonyabb, mint régebben. Láttunk teherautókat szárított tengeri halakkal megrakva, melyek nagy jódtartalmuk miatt különösen fontosak a tibeti nép számára. A Tibetből érkező teherautók gyógyfüveket, ásványi anyagokat, gyapjút, ritka bőröket és más termékeket hoztak. Ya-An város lakossága 1950-ben 25 000 volt. Most 70 000. Ebben a gyorsan növekvő városkában igen jól kövezett utcák, csehszlovák személyautók és magyar Ikarusz buszok is jelzik a fejlődést. Könyvüzletek, színházak és mozik állnak az átutazók és a város lakóinak rendelkezésére.

(Folytatása következik).

Szerencsés utat!

Írta: M. Odinyec

...és íme, eljött végre az a nap, amelyre *Nikoláj Pisztun*, ez a napbarnított, sovány, a lvovi kerület *Gijcse* községébe való fiatalember tanulmányainak öt éve alatt mindig felindultan gondolt.

Nagyon kellemes dolog, ha 23 éves vagy s éppen most fejezted be kitüntetéssel az egyetemet...

A kárpátaljai hegyi rétekről — s ezek legelőként való felhasználásáról szóló diplomamunkáját komolyan értékelték. *Pisztun*, elvtársaival együtt összeállította a lvovi terület mezőgazdasági térképét, s ezért elismerő oklevelet kapott.

Türelmetlenség kerítette hatalmába. — Minél előbb dolgozni szeretett volna. Mi lehet lelkesítőbb és érdekesebb, mint tanítani a serdülő nemzedéket? Természetesen, mielőtt elutazna *Rovnóba*, ahová földrajztanárnak nevezték ki, előbb hazamegy szülőfalujába. Hadd nézzék meg diplomáját — az első egyetemi diplomát *Gijcsében*.

— *Amikor engem megkérdeztek* — mondja a másik most végzett növendék: *Sztyepán Melnyik* —, hogy hol akarok dolgozni, azt mondtam: oda megyek, ahova küldenek. A ternopoli területre irányították, középiskolai történelemtanárnak. Örömmel megyek dolgozni, mert nekem, a ternopoli paraszt fiának a szovjethatalom lehetővé tette, hogy főiskolát végezzek.

Sztyepán Melnyik önmagáról, a történelmi fakultáson lévő elvtársairól beszél. Valaha a lvovi egyetemen földbirtokosok és kapitalisták gyermekei tanultak. A dolgozók gyermekeinek itt nem volt helyük. A szovjethatalom elérhetővé tette a munkások és parasztok gyermekeinek a magasabb képzettség elnyerését.

A most végzett növendékek életének legfontosabb eseménye az őket munkahelyükre irányító bizottság ülése volt.

— *Ez egy életvizsga volt* — mondja *Lidia Kalisevszkája*, a biológiai fakultás most végzett növendéke. — Ez a vizsga megmutatta, hogy a fiatal szakember, mint szovjet hazafi, elfoglalja-e helyét a kommunizmus építőinek sorában, vagy pedig egyéni hangulatainak enged. Öröm volt látni, hogy diákjaink kitűnően állták meg a helyüket ezen a vizsgán.

A lvovi állami Iván Franko Egyetem most végzett növendékei, a fiatal szakemberek nagy hazafias lelkesedéssel mennek dolgozni új munkahelyükre.

— Szerencsés utat!

(Megjelent a Komszomolszkája Pravdában)

Az új év közgazdász szemmel

Új évbe léptünk. Népgazdaságunk 1956-ban újabb hatalmas lépéssel fog közeledni a felépült szocializmus gazdaságához, népünk boldogabb életéhez.

SZÉN:

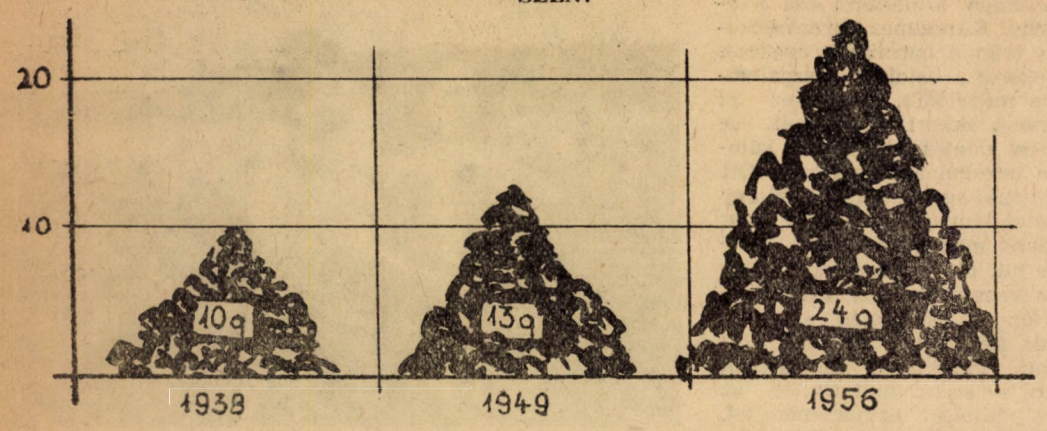

Az 1956-os terv a nyersanyagok és félkésztermékek termelésének újabb nagymértékű emelését irányozza elő. Széntermelésünk 1956-ban 7—8 százalékkal fog nőni. Így az egy főre eső széntermelés az 1938-as 10 mázsával és az 1949-es 13 mázsával szemben 24 mázsára nő. Ezt a bányák fokozottabb gépesítésével érjük el.

KŐOLAJ:

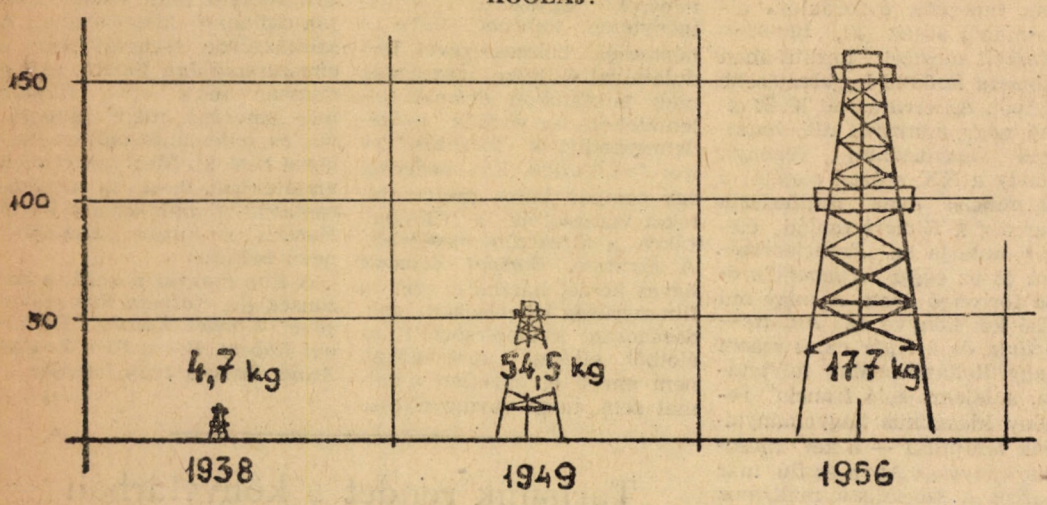

Kőolajtermelésünk 1956-ban 6,6 százalékkal emelkedik. A kutató fúrások számát 40 százalékkal növelik. Az egy főre eső kőolajtermelés az 1938-as 4,7 kilogrammról és az 1949-es 54,5 kg-ról 177 kg-ra nő. A kőolajtermelés nehéz vegyiparunk fokozott fejlődését segíti.

Pénzváltók a középkorban

— *„Simon Rossi" benchérius (bankár) elismeri, hogy az általa átvett 20 genovai lira és 38 dénárért a Palermóban tartózkodó Vilemus (Vilmos) testvére annak, aki e jegyet felmutatja 8 márka tiszta ezüstöt fog kifizetni".* — Olvassa a pergamenre rótt sorokat *Vilemus Rossi* Palermóban s a sorok átadójának iszákjába méri a 8 márka ezüstöt, testvére megbízásából.

A pénzváltó *Vilemus Rossi* (Vörös Vilmos) középtermetű, haja, szakálla, ősei örökségeként vörös, mint a neve. Kliense szép szál fekete ember. *Genovai* kereskedő. Hajói *Palermo* kikötőjében várakoznak, bort és kelmét szállítanak majd *Velencébe*. Egy papírszeletke ellenében most kezében az összeg. A kereskedő régi üzletfele a *Rossiaknak*. A két ismerős miután lebonyolította az üzletet, elbeszélget egy kancsó palermói mellett.

— *A Rossiak üzlete jól jövedelmez. Rövidesen újabb fiókot is alapíthatnak* — mondja Vilmos — *s mióta a fejedelmek nyakra-főre verik a hamispénzt, a nép csak a pénzváltóknál nyerhet megnyugtatást.*

— *Valóban, igazsága vagyon* — válaszol a kereskedő. — *Bátyjaura is hasonló eredményről beszélt. Simon Rossival gyakorta találkoztam Champagne, majd Genova vásárain. Pénzváltó-padján, halomban áll sokszor a pénz, oly nagy a forgalma. Amint hallom, újabban a környék fejedelmei is igénybeveszik kölcsöneit, s most ennek fejében adószedési jogot nyer.*

— *Bizony, bizony* — helyesel Vilmos mester — *magunk sem gondoltunk ilyen lehetőségekre. Pár éve még aprópénzre váltottuk a vásárosok, helybéliek aranyait, s ahogy gyarapodott ismeretségünk, a távoli pénzváltókkal, már írott levelekre, jó haszonnal adjuk és kapjuk az aranyat.*

— *S a vásárok?*

— *Magam is sok helyet bejárok, Rómáig szinte minden vásárhelyet ismerek. Bizalmasan megmondhatom, a legjobb, legbiztosabb üzlet egy komprásor* (pénzkereskedő) *számára, ha valaki adósunk, s nem akar fizetni, a vásárra hozott portékája jó biztosíték. S ha a tartozás kiegyenlítését más vásárra halasszuk, akkor is nyerhetünk, ha az új váltóár magasabb lesz a réginél.*

— *Ezt vallom én is* — bólogatott a kereskedő. — *A vásárokon jól megtöltheti a zsebét, az ügyes kereskedő. Törvényeink is támogatnak ügyeinkben, s külön vásári hatóság ügyel a rendre. De mondja csak Vilmos mester. Megszokta már az idegent?*

— *Valamennyi kereskedő a világ embere* — válaszol kacagva a vöröshajú Rossi —, *ahol a haszna, ott a hazája.*

— *Hm* — mormogja a kereskedő —, *végsősoron így vagyok én is.*

Aztán elbúcsúzik, megy a dolga után. A pénzváltó pedig már a könyveivel bibelődik. Beírja a tételt: *S. P.* genovai kereskedőnek 8 márka ezüst kiadva, *Simon Rossi* testvérünk utalványlevele ellenében.

*

Ennyi a történet, s mi igaz belőle? A váltó, a történelem első ismert váltójának a szövege. A szereplőket, a párbeszédet, ehhez a váltóhoz költöttük. A mese némi ízelítőt ad, hogyan indult hódító útjára az árukereskedelem nyomában a pénzkereskedelem, ellentmondást hozva önmagával. Persze a finánctőke kialakulásáig, még hosszú és véres utat kellett megtennie. De az útirány, már kialakulásánál világos: a haszon, mindenekfelett...

—*tl*—

Az elsőéves hallgatók figyelmébe

Ki ne emlékezne világosan az első csókra, az első randevú részleteire. De az első prózaibb események is megmaradnak emlékezetünkben. Az első nap az elemi iskola padjában, az első szereplés a színpadon, felejthetetlen, örök emlék. Nem mintha valami különleges lett volna, de az első volt. És az első, az más, mint a többi, első csak egy van.

Így vagyunk az első vizsgával is. Nekünk, elsőéveseknek különösen jelentős esemény, de a felsőévesek is nagyon világosan emlékeznek első vizsgájukra. Ezt bizonyítja *Tóth István* elvtárs nyilatkozata is. *Tóth* elvtárs IV. éves külkereskedelmi szakos hallgató már, de nagyon világosan emlékszik az első vizsga eseményeire.

Hogyan is történt? Igen, az első vizsga előtt ő is izgult. Ő sem tudta megenni az ebédet a vizsgaláztól. De neki nem volt szabad kimutatni izgalmát, ő csoportjának államfelelőse volt.

Elérkezett a vizsga. Ők is ott szorongtak az ajtó körül és várták a belülről jövő híreket. Milyen bent a hangulat? Hogyan sikerült a vizsgád? Kérdezték a kijövőktől. Az egyiknek „semmi" sem volt az, ami a másiknak „borzalmas" volt. És neki végig kellett várni összes társának feleletét, mivel a névsor végén volt. Minden bemenőt biztatnia kellett és gratulálni annak, aki már vizsgázott. Az érzések egész skáláját élte át ő is. Végül reá került a sor. Átlépte a küszöböt. Az első pillanat megilletődöttségéből, négy év távlatából is, *Horváth* elvtárs mosolygó arcára emlékszik, aki hellyel kínálta őt. Megkapta a kérdését. És itt megint az elevenedik meg előtte, ahogy a vizsgáztató *Horváth* elvtárs cigerettával kínálta. Nagyon jól esett az a cigaretta. Felkészült a kérdésre és megkezdődött a „nagy művelet". Szemtől szembe a tanárral vizsgázni. Bizony *Tóth* elvtárs hangja is remegett az első mondatoknál. De csak az első mondatoknál. Később nyugodtan, bátran felelt. Tóth elvtárs jelest kapott az első vizsgán.

A többiek gratuláltak és együtt örültek *Tóth* elvtárssal a sikeres vizsgának.

Megtörtént a nagy esemény, ami voltaképpen nem is olyan veszélyes. Különösen akkor, amikor visszagondol rá az ember. Mit tanácsol nekünk az első vizsga előtt? Először is azt — feleli — hogy jó, világos, és áttekinthető jegyzetünk legyen. Ez talán a legfontosabb. Az anyagot legalább egyszer teljes egészében vegyük át, hogy átfogó képünk legyen az anyag szerkezetéről. Ebben egyetértünk. Még arra hívja fel figyelmünket, hogy ha szemben is ülünk a tanárral, nem vagyunk ellenfelek. A tanár jóindulatára számíthatunk. Ők nem „vágják" a diákokat, hanem, ahol lehet, segítenek. Ezt örömmel vettük tudomásul. *Tóth* elvtárs figyelmeztetett végül arra, hogy bátran, világosan, és magabiztosan feleljünk. Ezt pedig az önbizalom biztosítja. Az önbizalmat pedig a pontos, alapos tudás adja. Ebben is egyetértünk a búcsúzó *Tóth* elvtárssal.

Ezt adja útravalóul az első vizsgásoknak Tóth István elvtárs, és jó tanulást, sikeres vizsgát kíván.

Zk.

A VI. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

December közepén nyitották meg a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítást. A kiállítás művészeink 1955. évi szorgalmas munkáját, képzőművészetünk fejlődését mutatja be.

Dienes János: Térkép.

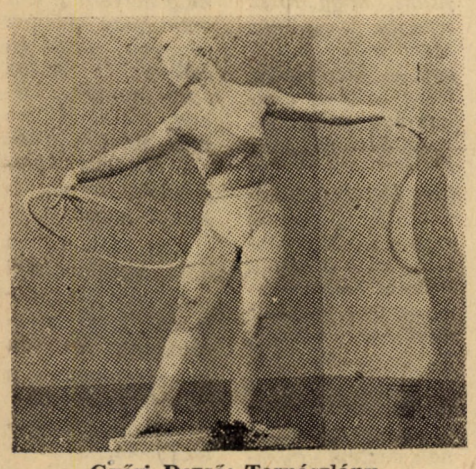

Győri Dezső: Tornászlány.

Végigjárva a termeket, megállapíthatjuk: az előbbi kiállításokhoz képest megváltozott életünk sokoldalúbban jelentkezik a kiállított művekben. Festőink, grafikusaink, szobrászaink egyre közelebb kerülnek az egyszerű embereket, mindnyájunkat érdeklő problémákhoz. Ez a változás bizonyítja művészeink új kapcsolatát az üzemek és más intézmények dolgozóival. Jellemző erre a különböző üzemek által adományozott díjak, de a látogatókönyv bejegyzései is.

Sok kiállított mű már gazdára talált, a főváros parkjait, épületeit, fogják díszíteni. A képek javát már egyes intézmények megvették. A képek, szobrok mellett elhelyezett táblákon ezt olvashatjuk: „Megvásárolva".

A közölt képeink a kiállítás legsikerültebb festményei és szobrai közül valók, s csak mozaikjai a kiállításnak. Néhány sorban minden műről írni nem lehet. Ezért mindenki személyesen gyönyörködjön a nagyszerű művekben.

A kiállítás hétfő kivételével minden nap 20 óráig megtekinthető.

Nevelési ankét az ipari karon

Az ipari kar oktatói ankéton vitatták meg a hallgatók nevelési problémáit. *Emődi Éva* docens beszámolójában ismertette a nevelés szükségességének okát és lehetőségét. Elmondta, hogy a hallgatókból — az egyetemi évek alatt — olyan közgazdászokat kell nevelni, akik jó szakmai ismereteken kívül komoly marxista tudással, szilárd materialista világnézettel is gyarapodnak. Emődi elvtársnő hangsúlyozta, hogy a nevelésben eredményeket csak akkor lehet elérni, ha az összes tanszék egységes alapelvek szerint jár el. Minden tárgy keretében vannak nevelési lehetőségek. A társadalomtudományok és az ipari szaktárgyak — önmagukban — már politikai nevelő hatásúak, a matematika, a technológia pedig elsősorban logikus gondolkodásra, s munkaszeretetre nevel. Minden tárgynál beszélhetünk a magyar tudományról, a gyakorlati élet eredményeiről. Ismertethetjük a Szovjetunióban s a népi demokratikus államokban elért eredményeket, szembeállítva az imperialista államokkal. Ezekkel is nevelhetünk hazafiságra és internacionalizmusra.

A tárgyakban rejlő nevelőhatásokat tudatosan és módszeresen fel kell használni az előadásokon, a szemináriumokon.

A DISZ munkáját pedig az oktatóknak még jobban kell segíteni, hogy minél hamarabb olyan légkör alakuljon ki az egyetemen, amely lehetetlenné teszi az évfolyamok hullámzó tanulmányi fegyelmét. Az egyetemi tanulást a fokozatosan elmélyült, önállóságában mindig előrehaladó, erőteljesebb tudományos érdeklődés, aktivitás jellemzi. A tanszékek — elsősorban a szaktanszék és a statisztikai tanszék — újabb és újabb oktatási módszerek alkalmazásával igyekezzen a hallgatókat az önálló, egyetemi színvonalú tanulásra rávezetni. Szükség van a tanári értekezleteken a módszerek ismertetésére és megvitatására.

A beszámolót több hozzászólás egészítette ki.

Kritikai jegyzet

Sajnos, de írni kell erről is...

Egyetemünkön intelligens, felnőtt, érett emberek tanulnak. Próbálná valaki az ellenkezőjét mondani, velünk gyűlne meg a baja... Mégis hozzá merem tenni, hogy nem minden hallgató érett, intelligens ember. E megállapítás igazolására szeretném elmondani a következőket.

Előljáróban kérem ne csóválják a fejüket. Az elmondottak valóságáról mindenki — egy kis fáradsággal meggyőződhet.

Egyetemünket bizonyára mindannyian ismerjük. Látogassunk most el a II. emelet 224-es számú termébe. Nézzünk itt szét tüzetesen. A falon a tábla mellett tűzrendészeti házirend függ. Első pillantásra semmi különöset nem látunk rajta. Fordítsuk azonban meg a táblát! *Túloldalán ocsmány, a szocialista közerkölcsöt sértő rajzot láthatunk. „Alkotója" érthet a „ceruzához", s nyilván közöttünk él — egyetemista.* Vajon mivel magyarázható, hogy tehetségét nem a jelenlegi életmódjának s körülményeinek megfelelően érvényesíti. Éretlensége, komolytalansága vagy mi „ihlette" a rajz elkövetésére? S társai, hogy tűrhették ezt?

De menjünk tovább, sétáljunk el az V-ös előadóteremhez. *A bejárat baloldalán piros krétával rajzolt pornografikus „műben" „gyönyörködhetünk".* Vagy nézzünk be — szintén a II. emeleten — a könyvtár melletti férfi mellékhelyiségbe: az ajtók belső oldala *tarkállik a különböző ocsmány feliratoktól, rajzoktól.*

A második emeleten felületesen nézegetve három helyen tapasztaltam ilyen egyetemistához, felnőtt emberhez nem méltó cselekedetet. Bizonyára alaposabb szemlélődéssel sokkal többre gyarapodna a „rajzos helyek" száma. Erősnek hangzik, de kénytelen vagyok azt mondani, hogy nevelőmunkánk hiányosságának kritikáját mutatják ezek a rajzok, feliratok.

Ne engedjük, hogy ezek a „rajzművészek" tovább működjenek a közerkölcs, mindannyiunk jó ízlése ellen! Olyan légkört alakítsunk ki, amelyben az ilyen rajzolók leteszik kezükből a ceruzát, a krétát, mert mindig fülükbe cseng a kollektíva megvetése: nincs köztünk helye az ilyen embernek, hiszen ő a kulturálatlanság, a barbárság képviselője.

— *Stikkel* —

Aggodalomra nincsen ok

Milyen sokat jelent ez a szó: vizsga! Mindannyian különös érdeklődéssel, s izgalommal várjuk. Itt akarjuk bebizonyítani, hogy jól tanultunk a félévben.

A vizsgára készülés hangulatát éreztem, amikor benyitottam a 256-os terembe, ahol *Vang Csing-fong* és *Lengyel Klári*, a külker. I/1-es csoport hallgatói hajoltak jegyzeteik fölé.

Kérdéseimre elmondták, hogy a rohamosan közeledő vizsgaidőszak előtt „már" a szemináriumra is jobban készültek.

Vang Csing-fong, a kedvesarcú kínai kislány lelkesen tanul, készül a vizsgákra. Neki bizony nem könnyű, nehezen érti meg az egyes szakkifejezéseket.

Aggodalomra azonban nincs oka, hiszen *Lengyel Klári* mellette van, segít neki, ketten együtt megbírkóznak minden nehézséggel. Igen sokat foglalkoznak a politikai gazdaságtannal, utána pedig közösen megbeszélik. A kis *Vang Csing-fong* mosolyogva magyarázza, hogy a vizsgától nem fél, hiszen minden tantárgyat átvesznek a vizsgák előtt. Jó dolog a közös tanulás annak is, aki tanít és annak is — bár erre sokan kételkedve csóválják fejüket —: aki tanul. *Lengyel Klári* boldogan mondja el, hogy magyarázgatás közben ő is sokat tanult, sok kérdés tisztázódott előtte.

Mielőtt elbúcsúznék a kedves tanulópártól, még sok sikert kívánok nekik. Tanuljanak alaposan, egymást segítve a jó eredményekért, a tudásért.

—*er*—

TARKA TUDOMÁNY

Ultraszónikus csokoládé

Jó csokoládé készítéséhez a csokoládémasszát több mint 10 óra hosszat keverni kell, hogy tökéletesen homogén legyen. A legújabb eljárások szerint ultrahangos eljárással keverik, és így 10 perc alatt elsőrendű csokoládé készül.

Gipszkötés, mint konzervdoboz

A gipszkötés levétele a törött tagokról, mind a betegnek, mind az orvosnak sok kellemetlenséget okoz. Egy német orvos a kötés feltételekor vékony fémszalagot dolgoz bele a gipszbe, melyet levételkor a szardíniásdoboz fedeléhez hasonlóan felgöngyölítenek, és így a gipsz minden kellemetlenség nélkül lejön.

„Szerelem, házasság"

„Aki a marxista idelógiát elfogadja, annak el kell ismernie az etikáját, az erkölcsét is." Ez volt az alapgondolata *Bohó Róbert* elvtárs előadásának, amelyet a Makarenko utcai diákotthonban tartott. A téma sok hallgatót vonzott — ezúttal nem hallgatói minőségben — s komoly hangulatú vita alakult ki.

Az előadás középpontjában a felelősség kérdése állt: felelősség a szerelemben, a házasságban. Nézzük csak meg még egyszer, mi ennek a felelősségnek a lényege?

Ha sokat lógnak a mozgó villamos lépcsőjén és közben valami sín-melletti akadályhoz közeledik, a kocsi belsejében utazók összébb húzódnak, hogy helyet adjanak a lépcsőn kapaszkodóknak: felelősséget éreznek társaik életéért. — Ha egy férfinek megtetszik egy nő, legtöbbször hajlandó őt a legszorosabb szálakkal magához fűzni, tekintet nélkül a nő helyzetére, családi és társadalmi körülményeire, hogy ennek mi köze van a villamoshoz? Annyi, hogy a felelősség, amit a férfi ott érzett, itt fel sem merül benne, holott a helyzet — sok esetben — éppen olyan veszélyes, mint a villamoson. Ha a nőnek családja van — megbonthatja, tönkreteheti azt, otthontalanná teheti gyermekét. — Ha lányról van szó, a meggondolatlan lépések következményei itt is igen messzehatóak, s károsak társadalmilag.

A szocialista ember — humanista ember, ez pedig azt is jelenti, hogy számára a szerelem sokkal több, mint pusztán nemi vonzalom, ez a szerelem létalapja, de csak egyik oldala. A körülbelül egyező érdeklődési kör és szellemi nívó, az azonos világnézet, a kölcsönös megbecsülés és megértés, egymás emberi értékeinek elismerése — talán ezek a legfontosabbak, amik a szerelmet — a nemi vonzalmon kívül szerelemmé teszik. Ezek azok a legfontosabb „szempontok", amelyeket figyelembe kell venni a társválasztásnál — s ez jelenti a felelősséget. Egy szerelmi kapcsolat — mindkét fél számára igen sokat jelentő esemény, amelynek aktív, sarkalló hatása kell legyen a jellem, az egyéniség kialakulásában is. — Társválasztás? Igen. Nem „partnert" — társat kell választanunk, akivel — legalábbis tartósan — megértjük és támogatni tudjuk egymást. Az igazi szerelemnek ez a másik oldala. A kommunista erkölcs csak ilyen teljes értékű szerelmet ismer el az egyén s a társadalom szempontjából jogosultnak.

Innen pedig egyenes út vezet a házasság kérdéséhez. A felelősség súlya itt talán még nagyobb, mint a szerelemben, hiszen azt jelenti, hogy egy embert egy életre magunkhoz kapcsoljunk. De ennek már nagyobb előfeltételei vannak, mint a szerelemnek: „objektív" feltétele — bizonyos nélkülözhetetlen anyagi alap: „szubjektív" feltétele pedig — az előbbieken kívül — kiforrott egyéniség, ha ez nincs meg, a házasfelek „rájönnek": „nem egymáshoz valók".

Társadalmunk — átmeneti korszak társadalma, amely nehéz kérdéseket vet fel erkölcsben is.

Csodareceptet adni — mint *Bohó* elvtárs is mondta — nem lehet, de meg lehet oldani. Szeretnénk, ebben segíteni: írjátok meg ilyenfajta problémáitokat, véleményeteket — akár jelige alatt is — mi továbbítani fogjuk azokat az illetékesekhez és válaszolunk rájuk.

Jöjjetek minél többen a modellező körbe

Már gyermekkorunkban feltámadt bennünk a vágy, hogy papírból kis repülőket készítsünk, vagy színes szalagokból „sárkányt" ragasszunk — s akkor voltunk boldogok, ha miénk szállt a legszebben.

Egyetemünk MÖHOSZ-szervezete — már nem papírból készíti a repülőgépeket —, hanem a modellező körben építhetnek az érdeklődők magasraszálló, több kilométert repülő gépeket.

Márton elvtárs, a repülőmodellező szakkör vezetője elmondta, hogy 1953-ban — amikor a repülőklub megalakult itt az egyetemen — létrehoztak egy modellező kört.

Azóta sokat fejlődött a kör. Piciny helyiségükben repülőgép vázak, vásznak, motorok és kifeszített szárnyak mellett ott láthatók a falakon a repülőgép építésének műszaki rajzai is.

De épp itt a baj!

Ugyanis a modellezők helyisége nagyon kicsiny és egészségtelen. Lenn a nagyelőadó mellett van kis szobájuk, ahol a kör tagjai lelkesen dolgoznak. Kevesen vannak ugyan — de annál nagyobb kedvvel építik a modelleket, s egymással versenyeznek, ki tud szebb eredményt elérni.

Jelenleg csak alapvető modelleket — egyszerű gépeket — készítenek, a verseny- és motoros gépek építésére nincs anyagi fedezet. Az alapvető anyagokat a központ biztosítja az alapszervezet részére —, de ha motoros gépeket konstruálnak, akkor nehéz hozzá a motort, s a speciális lakkokat beszerezni.

Többen „kinőttek" már a körből — s mivel magasabbfokon nem tudnak foglalkozni a hallgatókkal, ezért más egyesületekbe mentek át, ahol lehet versenyezni is. A MÖHOSZ szeretne a jövőben — főleg, ha új, építésre alkalmas helyiséget kapnának — magasabbfokú modellező kört indítani.

A modellező körök szép eredményeket értek el az országban, s a mi modellezőink is — természetesen csak alapfokon —, de sok szép gépet készítettek.

Elég kevesen vannak — csupán nyolcan. De ez a nyolc lány és fiú már évek óta szívesen eljár a modellező körbe és terveznek, építenek.

Nemsokára megjön a tavasz — s addigra, akik modellezni szeretnének, megismerkedhetnek a kör munkájával, néhány órai elméleti gyakorlat után — elkezdhetik építeni első gépüket.

Jöjjetek minél többen a modellező körbe, s a fáradságos munkának az lesz majd a gyümölcse, amikor a ti gépetek száll a legmagasabbra.

Kodály Zoltán 73-éves

Ha kissé megkésve is, de szeretettel emlékezünk meg *Kodály Zoltánról*, a legkiválóbb ma élő zeneszerzőről, a magyar muzsika büszkeségéről.

Hetvenhárom év. Oldalak, kötetek telnének meg emlékeivel. Küzdelmek sora, a közöny, a meg nem értés ellen, hangversenyek diadalútjai, az ellenségek és tanítványok tömege, végül a visszavonhatatlan világsiker, s az az odaadó szeretet, mellyel nemzete körülveszi, csak sorok élete történetében.

Sajnos, sorsunk az, hogy bármilyen szeretettel, bármilyen lelkesedéssel sem viszonozhatjuk eléggé azt az ajándékot, mellyel a zsenik megajándékoznak bennünket. Igy jártunk december 18-án a Zeneakadémián. Családias és forró lelkesedéssel ünnepeltük a tisztaszívű és szerény embert, vörösre tapsolta kezeit a közönség, barátai, zeneszerző társai, tanítványai. Kórusműveit köszöntük meg, s a *Háry János*t, *Székelyfonót*, a *Budavári Tedeumot*, a *Concertót*, a *Psalmust*, és azt a mérhetetlen sok apró és nagyobb, de egyforma szeretettel és gonddal csiszolt drágakövet, ajándékot akartuk meghálálni, mellyel élete során elhalmozott. Ujabb ajándékával gazdagította a magyar muzsikát, a Zrínyi Szózatával, melyet ugyancsak december 18-án mutatott be *Palló Imre* és a *Magyar Rádió* énekkara a *Zeneakadémián*.

Kodály, Zrínyi patinás szövegére a *„Török áfium ellen való orvosság"*-ra írt zenéjével a magyar múlt nehézségeit szólaltatja meg a jelenben. A művet bariton szólóra és hangszer kísérlet nélküli (acapella) kórusra írta. Hangja egyszerű, sallangmentes, a szív melegéből, tisztaságából fakad. Palesztrina művei méltóságán és magasságában áll, olyan kiváló alkotás, mely minden bizonnyal az egész zeneértő világ szívét megdobogtatja.

Ilyen ajándékot vajon mivel viszonozhatunk? Mit adhatunk hálás szeretetünkön kívül cserébe?

Ezt kívánjuk minden hallgatónak

Vízszintes: 1. Jókívánság minden diáknak. 9. Spanyol fasiszta vezető. 10. Német — igen. 12. Lovagol. 13. Helium vegyjele. 14. Férfinév. 16. Y. B. 17. Régi mértékegység. 18. Csavar. 20. Nem dolgozó méh. 21. Cukorkafajta. 22. Szórakoztató játék. 23. Kínai név. 24. Azonos mássalhangzók. 26. Megfedd?! 27. Tojás — németül. 28. Savó — keverve. 30. Városi Tanács. 31. Ujság. 34. Ujévi jókívánság.

Függőleges: 2. Testnevelési Főiskola. 3. Birka. 4. Hatalmas. 5. Ritka férfinév. 6. F. K. T. 7. . . ipso. 8. A vízsz. 1. folytatása. 11. Egyik tenger. 13. Szovjet város. 15. E. O. Z. O. 17. Shakespeare Királya. 19. Görög betű kiejtve. 20. Horváth Sándor. 24. Mag — németül. 25. Német borjú. 28. Ők — Hiba — mássalhangzói. 32. Pécsi Erzsi. Berlinben. 29. Kutyahang. 31.

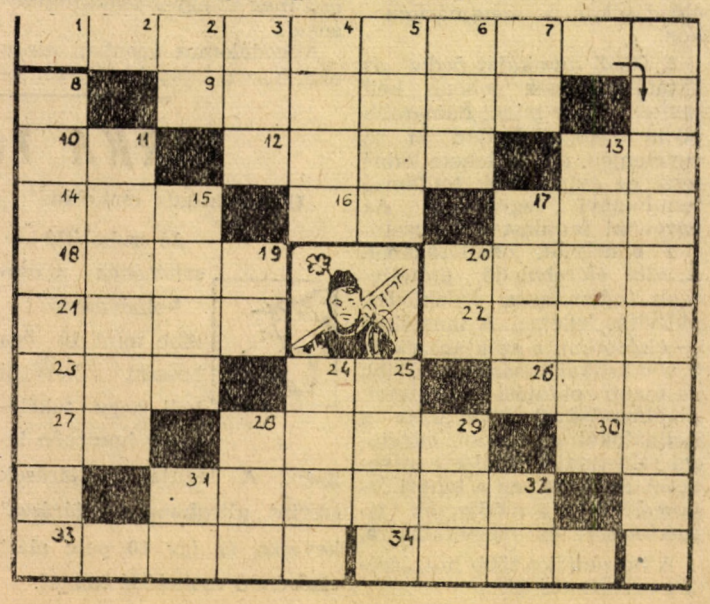

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem párt- és DISZ-bizottságának, egyetemi tanácsának és szakszervezeti bizottságának lapja.

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság. Felelős szerkesztő: Illés János.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Dimitrov tér 8. I. emelet 111.

Telefon: 186—850/197-es mellék

Kiadja: a Budapesti Lapkiadó Vállalat, Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3.

Szikra Lapnyomda, Budapest, VIII., Rökk Szilárd u. 6. Felelős vezető: Kulcsár Mihály.

Új év — új könyvek

Major Ottó: Idők rostáján

Kovács Bencéről, a pesti „csikágó" szülöttéről szól a regény. Küzdelmes gyermekkora után a harmincas években bekerül a baloldali mozgalomba, művelődik, megismeri az ország akkori viszonyait. A bécsi döntés után mint katona bevonul a Felvidékre. Ott agyonlő egy őrmestert, aki egy fiatal lány gyilkosa volt. *Bencének* menekülnie kell, *Pestre* jut, ott felveszik az illegális kommunista pártba. Számtalan mellékszereplő — bankárok, képviselők, alvilági alakok, munkások, kisiparosok stb. — sorsát mutatja be az író hiteles emberismerettel. (Kiadja: Magvető Könyvkiadó).

Romain Rolland: Az elvarázsolt lélek

A nagy francia író halálának huszadik évfordulója alkalmából adják ki, *Benedek Marcell* mesteri fordításában *Romain Rolland* legjelentősebb művét. Az elvarázsolt lélek című négy könyvből álló hatalmas kortörténeti regényt, amely a XX. század elejétől a harmincas évek antifasiszta harcáig a *Riviere* család életén mutatja be *Franciaországot* és az egész *Nyugat-Európa* forrongó éveit. A nagy mű első két könyve az *Antette—Szilvia* és a *Nyár* című másik nagy Rolland-regény folytatása, a lélekrajzoló francia regény klasszikus hagyományainak felújítása — a két második könyv az Anya és fiú, már harcos a szocialista realizmus útján járó alkotás. A mű két hőse, *Anette Riviere* és fia *Marc*, sok-sok habozás, kiábrándulás és kétségbeesés után, elérkezik a munkásosztállyal együtt küzdő becsületes értelmiségiek táborába. (Kiadja: Uj Magyar Könyvkiadó).

A SZERKESZTŐ ÜZENI

Az „Udvariatlanok" egy csoportja aláírással választ kaptunk „Themis" levelére. A csoport levelét annak hangja, és mindent visszautasító tartalma miatt, nem közölhetjük. Kérjük a levél íróit, és „Themis"-t, ha lehetséges, január 9-én, délután 3 órakor keressék fel Szerkesztőségünket.

Zoltán Zoltán elvtársat kérjük, levelével kapcsolatosan keresse fel Szerkesztőségünket.

VOLT EGYSZER EGY KIRÁLY

– Néhány gondolat egy cseh mesefilmvígjátékról –

„Volt egyszer egy király", így kezdődik *Božena Nemcova asszony* kedves meséje. Egy öntelt, de jóindulatú királyról, világszép három lányáról és népéről. Egyszerű, szinte igénytelen történet, telve a népmesék bölcsességével, fordulataival és telve igazsággal, mely buktatókon, drámai ellentéteken át végülis győzedelmeskedik. A forgatókönyv írói *Jan Verich, Yiri Brdecka*, egy pompás, bájos mesevígjátékot varázsoltak a filmkockákra, a híres írónő meséjéből. A rendező, *Borivoj Zémann* ügyes kézzel használja fel a filmszerűség lehetőségeit, gazdaságosan gyümölcsözteti az életből ellesett apróságokat, nem enged el egyetlen alkalmat sem, hogy megnevettesse a közönséget. A képek színpompája, a mesebeli erdő varázsa, a cseh tájak igézete; az operatőr *Jan Roth* munkája, éppoly képzeletdús és gyönyörködtető, mint *Vacláv Troján* dallamos kísérőzenéje. A színészgárda legkiválóbbja, a címszereplő *Jan Verich*, akit a Császár pékje című filmből már ismerünk, mély humorával és jellemábrázoló tehetségével tűnt ki. Mint annyi cseh vígjátékban, most is megkacagtatja a publikumot *Varta Burián*, a király „Ésatöbbi" nevű balkeze.

A film magyarul kerül a közönség elé. *Kálmán Éva* szövegével, *Kovács Károly, Ráthonyi Róbert, Peéry Piri, Zentay Anna, Darvas Iván hangján.*

—tl—

Tartsunk rendet a könyvtárban

Néhány hete megnövekedett a könyvtár kölcsönzőjében és az olvasóteremben a forgalom. A vizsgára való készülés izgalma azonban nemcsak a tanulásban mutatkozik. Sok a jövés-menés. Igen sokan az olvasóteremben már a korai órákban ülőhelyet biztosítanak maguknak, majd elcsellengenek, állítólag órára mennek. Aki később valóban tanulni jön, nem kap helyet. Gondolkozzanak a hallgatók. Helyes ez? Ha magatartásukon nem változtatnak, az olvasószolgálat dolgozói kénytelenek lesznek ellenőrizni, ki mennyi időt van távol helyétől, s a huzamosabban elhagyott ülőhelyeket átadnak másoknak. A *Közgazdász* legutóbbi számában olvastuk — hogy pénzügyi keret híján „A könyvvitel elmélete" című jegyzetből a könyvtárban csak három darab van. Az igaz, hogy jegyzetet nem kölcsönzünk, és általában a legtöbb jegyzetből két darab van, de abból a jegyzetből, amelynek tantárgyából megfelelő tankönyv még nem jelent meg, több példányt szerzünk be. Igy van ez a könyvvitel elméletével is. Jelenleg ebből már hét példányt adhatunk ki a hallgatóknak. A Péter György: Általános statisztikájából és az „Általános statisztikai példatár"-ból sok áll a hallgatók rendelkezésére, de 70—80 darabot ebből nem szerezhetünk be.

Igen kívánatos lenne, ha a hallgatók folyamatosan tanulnának és ne az utolsó nap — akarjon mindenki ugyanebből a tárgyból felkészülni. Ezt tapasztaltuk, amikor honvédelmi ismeretekből két évfolyam hallgatóinak dolgozatot kellett írni. A hallgatók már két héttel előbb tudták, hogy erre fel kell készülni, mégis utolsó nap rohanták meg a katonai tanszék könyvtárát. Egyesek olyan fegyelmezetlenül viselkedtek, hogy nehezen lehetett csendet és rendet tartani.

A könyvtár minden lehetőt megtesz, hogy a hallgatók felkészülhessenek, de a hallgatók magatartásukkal, szorgalmukkal, komoly tanulással járuljanak hozzá, hogy az érdekükben hozott intézkedések és fáradságos munka ne legyen hiábavaló.

Dienesné

TALÁLKOZÁS

A minap, amikor leléptem a villamos lépcsőjéről, nem is sejtettem, milyen nagy dolgok fognak hamarosan történni velem. Siettem a túlsó oldalra, mentem körülbelül 10 métert, amikor eszembe jutott, hogy rossz irányba megyek. Most már mindegy — gondoltam, főleg akkor, amikor egy szőke angyalt láttam meg az út túlsó oldalán. Néhány pillanat múlva én is arra a járdára léptem, ahol ő sétált. Valami belső mágneses erő vonzott minket egymáshoz. Mikor feléje közeledtem, ő is megindult felém. Messziről katonának néztem egyenruhája miatt, de mikor – közelebb ért, megláttam, hogy rendőr. Gyönyörű szürke szeme, s hosszú, lobogó szőke haja volt. Már-már mellette voltam, amikor feltámadtak aggályaim. Mégis furcsa utcán ismerkedni. Jó modor, meg illem, meg . . . Szó sincs róla. Ez mind csak kispolgári csökevény. Mégis találkoznunk kell. Végre megtalálom a rég keresett ideált, az egyetlen nőt, akit mostanáig kerestem. Hát lehet még másnak is ilyen őszintén csillogó, drága szép szeme? De hogy lehet! Milyen más, mint a többi nő. Mire ezt végiggondoltam, oda is értem hozzá.

Egy ismeretlen nőt csak valami igen váratlan dologgal lehet megszólítani, és én azt tartottam a legfrappánsabbnak, hogy bemutatkozom.

Ő mosolygott. Én ezt biztatásnak vettem. De még meg sem szólalhattam, mikor ő már beszélni kezdett. Megkérdezte, hol lakom, mi a foglalkozásom. Mennyi az ösztöndíjam, bizony attól félt, hogy elfelejti, mert mindent jegyzett. Kicsit sajnáltam, hogy nincsen jó emlékezőtehetsége, de hát olyan csinos, hogy ez a kis butaság már nem számít. Nagylelkűen megbocsátottam neki ezt a hibát.

Éppen tránta akartam kérdezősködni, hogy hívják, vannak-e testvérei, szülei élnek-e, amikor édes, kellemes hangon megszólalt:

— Most fizeti, vagy küldjem a lakására. Egy pillanatra megdermedtem:

— Mit fizetek most?

— Hát a büntetéspénzt — mondta édesen, amiért testi épségével nem törődve, szabálytalanul jött át a túlsó oldalra.

Kifizettem, majd elódalogtam és hazafelé csendesen dúdolgattam . . .

Azóta sem nősültem meg.